

K poglavju o obupnem položaju ljudskošolskega učiteljstva smo prejeli tudi še te vrstice: Da ne boste mislili, da jaz ne vidim našega skrajno obupnega položaja, naj izpopolnim s par številkami podatke tovariša iz Istre v zadnjem „Tovarišu“ str. 57. — Na naši šoli je lani kot nadomestna učiteljica poučevala gospica, ki je imela zrelostno in sposobnostno izpričevalo. Ker ni bilo tu dobiti primerne stanovanja, se je še vsak dan vozila iz Ljubljane in v Ljubljano. Za svoje delo je dobivala mesečno 50 K. Moja kuharica pride na mesec v denarju na 20 K, hrana, stanovanje, perilo itd. je tudi vredno vsaj 1 K na dan, kar znese na mesec 30 K. Torej ima mesečno 50 K kakor nadomestna učiteljica. A moja kuharica ima lažje delo nego učiteljica, več in boljše hrane, kakor si jo mora učiteljica za tiste groše privoščiti, manj potroši za obleko in ima manj odgovornosti. Prav lahko si prihrani denarja za stara leta. Torej je odločno v boljšem položaju — čeprav ji ni bilo treba niti eno leto zastopni služiti — nego učiteljica, ki se je morala 12 let pridno učiti in prebiti težke izpite ter ves ta čas denar trošiti, t. j. kapital investirati. — Tistim, ki bi mi utegnili reči, da se mi ne godi tako slabo, če morem imeti tako drago kuharico, moram povedati, da je moja kuharica precej skromna, zakaj pri nas imajo po 20 K na mesec še tiste dekline, ki opravljajo krave. — Naši dninarji imajo po 3 K na dan, t. j. $6 \times 3 = 18$ K na teden, t. j. $4 \times 18 = 72$ K na mesec. Če se za tistih 22 K, ki jih ima na mesec več kot kaka pomožna učiteljica, zavaruje pri kaki zavarovalnici, tedaj bi užival čez 30 let bržkone lepšo pokojnino kakor pa kaka učiteljica. Kar izračunajte! Poleg tega pa s tistimi 50 K veliko lažje izhaja, kakor učiteljica s 100 K. On je že gosposko oblečen, če potroši $\frac{1}{3}$ od tega za obleko, kar mora potrošiti učiteljica, če hoče biti dostojna. Dninar ne potrebuje takorekoč nobenega vinarja za svoje nadaljno izobraževanje, medtem ko mora učiteljica trošiti za to desetake itd. itd. Toda dovolj! Ne bom razprezal te slike. Samo to naj omenim, da učitelji potrebujemo še veliko več nego naše kolegince, če hočemo tako nastopati in delati v človeški družbi, kakor zahteva svet od nas.* To morajo uvideti vsi pametni in posebno še inteligentni ljudje. Očetje morajo videti, da le učitelj-možak more njihovim otrokom z besedo in zgledom vcepiti kaj močnega. Hlapci morejo izrediti le — hlapčevske nature. In vprašam: kateri oče želi imeti svoje otroke izrejene in podučene samo za — hlapce?! — Zato sem prepričan, da morajo vsi zavedni očetje in sploh možje, ki jim je prihodnost našega naroda količkaj pri srcu, biti v tem edini, da je učitelja treba postaviti na tako gmotno podlago, da se bo brez skrbi za svoj vsakdanji kruh iz vse moči posvetil pravi (ne navidezni) krščanski vzgoji naše mladine. Zavedni očetje bodo prej ali slej imeli o tem besedo, ne pa tisti, ki nimajo otrok in torej ne morejo imeti tudi nobenega srca za družino.

Št. Vid, 3. svečna 1907.

Janko Žirovnik.

Sodba o „Učiteljskem Tovarišu“. „Učiteljski Glas“, glasilo „Saveza dalmatinskih učitelja“, ki izhaja po enkrat na mesec v Šibeniku, piše v 1. letošnji številki o našem listu doslovno: „Naša bratja Slovenci pravo mogu da se ponose glasilom „Učiteljski Tovariš“, koji ove godine navršuje četrdeset i sedmu od postanka. Po tome je on naj stariji slovenski list, koji je vazda bio neustrašiv branič slov. učiteljstva i narodu. On je sretno preturio mnoge nepravilike, a sada u svojoj domovini i van nje uživa veliko poštovanje i ugled. List je rasturen po svima slojevima puka, pak je rado čitan i vigjen. Cijena mu je godišnja 8 K. Slovenci su tako dotjerali svoj jezik u pisanju, da ga mi moremo lako i bez natege razumjeti. Za to ovaj list može da bude pristupačan i našem učiteljstvu, koje će u njemu naući stručne spremne, pouke i zabave.“

Nadzornika obrtnih nadaljevalnih šol. Naučno ministrstvo je v sporazumu s trgovinskim ministrstvom imenovalo za nadzornika obrtnih nadaljevalnih šol s slovenskim učnim jezikom v političkih okrajih Ljubljana (mesto), Ljubljana (okolica), Postojna, Kočevje, Logatec, Novo mesto in Črnomelj, kakor tudi obrtnih nadaljevalnih šol s slovenskim učnim jezikom na Primorskem, c. kr. ravnatelja umetno-obrtne strokovne šole v

*) Pri regulaciji učiteljskih plač stojimo mi na stališču popolne enakopravnosti. Uredn.

Ljubljani, Ivana Šubica, in za nadzornika obrtnih nadaljevalnih šol s slovenskim učnim jezikom v političkih okrajih Krško, Kranj, Litija, Radovljica in Kamnik, profesorja na imenovanem zavodu, Jožefa Vesela, in sicer oba od 1. februarja dalje za dobo treh let.

II. roditeljski večer, ki ga je priredil učiteljski zbor I. mestne šole v Ljubljani, se je obnesel zopet prav dobro. V prostorni telovadnici se je zbralo zopet blizu 300 poslušalcev, med katerimi so bili tudi g. ravnatelj Črnivec, g. magistratni svetnik Lah, g. sodni tajnik Milčinski, g. prof. dr. Zmave i. dr. Večer je otvoril g. šolski vodja Dimnik s primernem nagovorom in pozdravom na vse prisotne. Na to je predaval g. katehet A. Čadež „o alkoholu z ozirom na mladino“. Predavanje je bilo jako zanimivo ter je žel g. predavatelj burno odobravanje od vseh prisotnih. Po končanem predavanju je zaključil šolski vodja večer z primernim povabilom na III. roditeljski večer, ki bo dne 9. marca in bo pri njem predaval tov. L. Jelenc o temi: „Kriva vzgoja otrok je slabih časov mati“. Nato se je pa vnel prav živahen razgovor s starši in učitelji o napredku in vedenju šolske mladine. Roditeljski večeri postajajo vedno bolj priljubljeni med ljudstvom. Tudi to je sad lenarjenja!

Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Postojni, dne 23. januarja 1907. Izza zadnje seje kurentnim potom rešene vloge — med drugimi, da se je občina Lože pri Vipavi izločila iz šolske občine Goče, ter da se je v Lozah, dne 1. prosinca 1907 za vasi Lože in Manče storila javna enorazredna ljudska šola, z odlokom c. kr. ministrstva za bogočastje in uk na priziv, ki so ga proti razsodbi c. kr. dež. šol. sveta vložili posestniki iz Lož in deželni odbor, da se je na tej šoli postavila prov. učiteljica-voditeljica izprašana učiteljska kandidatka Josipina Vončičnova, da sta dobila prov. učitelj Anton Sebaher v Postojni trimesečni in prov. učiteljica Anica Fajdigova na Vrhpolju tritedenski dopust — oba zaradi bolezni, in da je za prihodno šestletno dobo kot zastopnik cerkve v okr. šol. svetu postojnskem imenovan dekan J. Gornik iz Postojne, se vzamejo na znanje. Učitelj I. Božič na Ubelskem dobi zaradi bolezni dopust do 16. julija 1907. Priziv nekega gospodarskega odseka zoper izvolitev kraj. šol. sveta se kot v zakonu neutemeljen zavrne. Učiteljici B. Bisailovi v Trnovem se pripozna 3. starostna doklada od 1. januarja t. l. dalje. Kraj. šol. nadzornikom se imenujejo, in sicer: za Lože grajščak Karel Mayer, za Jurišče posestnik Anton Šajn in za Šturje trg. Ant. Šapla. Končno se sestavijo vsrhu definitivnega nameščenja učnih mest v Dolenji vasi, Knežaku, Ostrožnembrdu, Postojni, Slapu, Šembijah in Trnovem tabele prosilcev. S.

Čebelarji v Bosni prirede meseca avgusta t. l. v kopališču Ilidže pri Sarajevu prvo čebelarsko razstavo za Bosno in Hercegovino. Ta razstava utegne zanimati tudi naše tovariše čebelarje.

Namen svetega pisma. „Domoljub“ (leta 1906., št. 49) piše tako-le: „Pri razlaganju svetopisemskega popisovanja se nam je ozirati posebno na dve točki: da sveto pismo govori z verskega stališča in da je namenjeno neizobraženim Izraelcem.“ — Ta odkritosrčnost pove mnogo! „Lega nationale“ je l. 1906. nabrala v Dalmaciji lepo vsoto 39.960 K.

Razgled po šolskem svetu.

— **Meščanska šola v Ribnici.** Občinski odbor v Ribnici se je dne 25. pret. mes. bavil z vprašanjem o ustanovitvi meščanske šole. Ukreniti namerava vse potrebno, da dobe v Ribnici čimprej meščansko šolo.

— **Katoliško vseučilišče v Solnogradu.** Dne 29. januarja je bil v Solnogradu 24. občni zbor društva za ustanovitev katoliškega vseučilišča. Lansko leto je društvo nabralo 150.000 K. Vse imetje cenijo na 2.658.334 K. Do ustanovitve pa je še daleč, ker je dejal škof Katschthaler, da bi samo medicinska fakulteta stala 10.000.000 K.

— **Nikolaj Nilles.** V Inomostu je umrl profesor bogoslovja, dr. Nikolaj Nilles, v 72. letu starosti. Pokojnik je bil rodod iz Belgije. Pripadal je jezuitskemu redu ter je bil profesor cerkvenega prava na tamošnji bogoslovni fakulteti. Dr. Nilles

se je bavil tudi s proučevanjem slovanskega bogoslužja in s cerkvenimi zadevami vztočne cerkve.

— **Šolstvo na Španskem.** Na Španskem poučujejo od 6. do 9. ure zjutraj. Ostali del dneva je za poučevanje prevroč. Pouk sestoji v glavnem v čitanju in učenju na pamet. Letna plača nadučitelja znaša 850 do 950 frankov, plača elementarnega učitelja 560 frankov na leto. Čeprav je na Španskem življenje ceno, je vendar ta plača povsem beraška, ako se pomisli, da dobiva en matador na leto 135.000 frankov, a en torero 250.000 frankov in tudi pol milijona frankov. Vzrok temu je, ker na Španskem mislijo, da ni nauk potreben in da ne daje praktične koristi. Zato je pa tudi na Španskem še vedno 68 odstotkov analfabetov. — To je dovolj značilno za to klerikalno državo.

Priporočajte in širite naš list!

Listnica uredništva.

F. P. v Sv. L. Vaše pismo nam je šlo do srca. Pomilujemo Vas! To pismo bi moral brati tisti, ki ne soglaša z našim odločnim klicanjem po regulaciji plač. Ako dovolite, porabimo vsebino Vašega pisma, ker je pisano s srčno krvjo. — Vsem, tistim ki so nam poslali odgovore na notico „Prejeli smo in priobčujemo“, objavljeno v zadnjem listu, odgovarjamo, da teh odgovorov ne priobčimo, ker ne maramo začenjati osebne polemike. Svoje mnenje smo vsaj deloma obrazložili v današnjem uvodnem članku. Sicer pa je naše stališče že od prej popolnoma znano in jasno. Mi delamo iz globokega prepričanja in nas ne more nihče preveriti o nasprotnem. Tudi na zadnji napad „Domoljuba“ na vse učiteljstvo ne maramo odgovarjati, ker nečemo postati sirovi in prostaki kakor je ta umazanec. Dotičnega člankarja bi treba nagnati z gnili jajci in ga nabrisati s pasjim bičem. Poštenega govora ne razume. Sicer upamo, da bo dr. Žitnik, odgovorni urednik „Domoljubov“, sedaj previdnejši, ker ga več ne krije poslanska imuniteta. — Svoje somišljenike prosimo, naj v lastnem interesu širijo in priporočajo naš list.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 243.

Kranjsko.

(24) 1

V krškem okraju se razpisuje s tem učno mesto na štirirazredni ljudski šol v Št. Jerneju v začasno nameščenju.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 14. februarja 1907.

Na prepozno semkaj došle in nepravilno opremljene prošnje se ne ozira. C. kr. okr. šolski svet v Krškem, dne 1. februarja 1907.

Zahvala.

Potrji globoke žalosti zaradi nenadomestne vzor-žene, mile mame, oziroma sestre in hčere, gospe

LINI TROST, roj. BERVAR,

nadučiteljeve soproge in učiteljice v Št. Jerneju,

nismo v stanu zahvaliti se vsakemu posameznemu za toliko tolažilnega sočutja, kakor za toliko darovanih lepih vencev ter za velikansko častno spremstvo k zadnjemu počitku. Teda si dovoljujemo izreči tem potom najiskrenejšo zahvalo: preč. duhovščini, bl. gosp. e. kr. okr. šol. nadzorniku Lj. Styasniju za pretresujoč nagrobni govor, slav. učiteljstvu krškega in novomeškega okraja za toliko udeležbo, posebno pa še domačim kolegom za njih požrtvovalnost ob tragični smrti, vsem ostalim rodbinam, prijateljem in znancem, ki so se nas spomnili v tem prežalostnem položaju. Hvala, hvala!

Št. Jernej-Rudolfovo, 5. februarja 1907.

(25) 1

Žalujoči rodovini

K. Trost-Bervar.

„Učiteljska tiskarna“

last „Učiteljskega tiskovnega društva“, registrovane zadrage z omejenim jamstvom

Gradišče št. 4 × Ljubljana × Gradišče št. 4
priporoča slav. krajnim šolskim svetom, šolskim vodstvom in učiteljstvu

uradne tiskovine

iz svoje zaloge.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo zastoj.

Postrežba točna.

Tudi vse tiskovine za županstva ima tiskarna po zmernih cenah v zalogi.

Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje okusno in po solidnih cenah.

Izvrševanje tiskovin v enobarvnem in večbarvnem tisku.

Tiskanje muzikalij in časopisov.

(5) 12—2

— || Litografija. || —

Telefon št. 118.

Poštna hranilnica št. 76.307.